BOSTON
PUBLIC
LIBRARY

Shelf No.

7777.86.

Heliotype Printing Co.

Candidus de genitura hominis incipit feliciter.

- Quomodo generatur homo.**
- Qualiter concipit mulier.**
- Signa conceptionis in muliere.**
- Quomodo formatur fetus in matrice.**
- De retentione menstruorum.**
- Ad iuuandum mulierem vt concipiat.**
- De impredientibus conceptionem.**
- De cura earum que conceperunt.**
- De virtute lapidis z bites.**
- Quod melicratum conceptum indicet.**
- Signa vtrum masculum conceperit an femellam.**
- Signa iterum conceptionis masculi vel femelle.**
- Q etiam mulier pregnans emittit in coitu menstruum.**
- Q mulieres pregnantes magis appetunt coitum.**
- Qua de causa virgines grauiter corrumpuntur.**
- De viris mulierum z earum significatione.**
- Quid sit menstruum in muliere: z quando incipiat.**
- Quare nō fluūt spermata viris quēadmodū mulierib? mēstrua.**
- Quid sit sperma: z qualiter generatur.**
- De eiusdem differentia.**
- De quatuor digestionibus.**
- De suffocatione matricis.**
- Qua vita viuere dicatur embrio in matris vtero.**
- Unde veniat nutrimentum puero in matrice existenti.**
- De debilitatione fetuum.**
- De tempore natuitatis hominis.**
- De accidentibus in egressu.**
- Quare plures generentur vno partu ad similitudinem animalium imperfectorum.**
- Quod ex eadem materia animalia plura nascuntur.**
- De colore hominis scdm varias complexionēs.**

Quid sit monstrum: et causa generationis eiusdem.

De fastinatione et qualiter accadat.

Quod ex capillis mulieris generetur serpens secundum Aescennam.

Quod non sit dare diluuium vniuersale secundum Aristotelem.

Qualiter homo formatus ex corpore et anima sumit ab astris accidentia ad utrumque.

De influentia omnium planetarum in generatione fetus.

De lune influentia: et quare natus in septimo mense viuat moriatur in octauo.

De statu lune quadripartito: et quod eius dispositio in oppositione sit deterius.

De virtute planetarum generaliter et influentia earum ad utrumque.

Candidus de genitura hominis incipit feliciter.

Satis constat hominem generari ex semine viri et menstruo mulieris: secundum philosophos. Aristoteles autem putat semen viri: quod sperma dicimus: ad formam speciei fetum producere: deinde per vaporem exalare. Philosophi vero totum semen viri et mulieris vna cedere in substantiam fetus existimant.

Notissimum est mulierem cum in coitu cum viro sit: si simul menstrum emittat. quo vir sperma: et utraque semina simul concurrant: vnumque alteri misceri incipiat: statim concipere. id est autem cum semina in matrice ad fetum generandum a natura producantur.

Signa vero conceptionis in muliere certissima habentur: cum vir in coitu cum ipsa sit: si mulier post coitum frigus sentiat: aut in renibus dolorem. preterea si modicum aut nullum emittit semen aut si vir sentiat sugi virgam et attrahi clausura et veluti pressura quadam ex parte vulue: vel si iuxta solitum menstrua non currant ei: et citilatio in ore matricis inest. dolor etiam in cruribus id ostendit. vel si eodem modo non concupiscat coitum. hoc autem

in aliquibus verū. in aliquibus vō non. Aut si color faciei immutatus
est: et aliena subito cupiat cibaria: semē in matrīce receptū formā
fetus hoc mō pglutinat. Sex quidē primis diebus naturā lactis
assimilat: et ad hoc naturalis calor viri in spermate relictus cum
matricis calore operatur. dealbatur deinde illa materia et colorē
spissi sanguinis et aliquantulum decocti per nouem dies trāsmu
tatur. deum fit consolidatio in membro fetus et hoc per duode
cim dies tantum. constat tamen apud aliquos cor in primis ge
nerari. Verum quia omne quod viuīt ex quatuor elementis ali
augeriūq; dicitur: quicquid semini terrenum inest cedit in ossi
bus. reliqua vicissim ex propria natura vires assumunt. dehinc
fetus et corporis ipsius depositio in latum longumq; ac profun
dum formari incipit. per quadraginta dies postea ad egressum
vsq; natum pariat ac disponit.

¶ Ut mulier concipiat. et quod amplius est masculum pariat: ex
perimento probatum est. Id autem nec refellere audemus aut
probare: nisi quatenus doctorū libris explicatur. quibus si quis
fidem deroget: nihil hac descriptione opus est. quippe qui alioq;
dictis innitat: non autem meo iure faciam sententiam. Matrīcē
leporinam et eius intestina ericcata vehementer et in puluerē re
dacta. deinde cum vino mulierī in potum propinata: ad hoc con
ferre plurimum constat. Preterea si testiculum vnum leporinum
itidem puluerizatum et vino iunctum mulierī in fine monstuo
rum propinaueris: deinde cum viro coeat: expertum est eam con
cipere et masculū parere. Simile verū et illud est si epar parū su
is et tenelli testiculi quos tantūmodo scropha enixa sit desiccen
tur vt supra. et in potum viro aut mulierī propinentur: virum si
impotens sit statim generare: mulierem si sterilis sit facit concī
pere. lanam etiam immundam si mulier lacte asine cōtingat. de
inde supra vmbilicum deligatum teneat donec cū viro coeat ad
id conferre maximum arbitrantur.

¶ Sepenumero multa occurrunt: que huiusmodi experimētis su
de derogēt. id aut nō ex eorū impotētia s; nature defectu puenit.

Gemeent

Recepta
Ingrauēda
et far na
masculi

Impedimenta vero conceptionis plurifaria veniunt. ex frigiditate etenim nimia matricis: vel caliditate: aut humiditate nimia: etiam ex siccitate plerumque contingit. Pinguedo quoque excellens ad id nocet que officio matricis circumfusa ipsam restringit: prohibetque semine ingredi quod subinde cum urina eiecit. hoc quidem in ipsa de facili comprehenditur. Si enim spissior et alterius iuxta solitum coloris fuerit aliquando etiam ex caliditate nimia exalat. Semen hoc autem difficilius est cognitu. mulieribus siquidem quam plurimis ita lubricae et tenues matricibus sunt ut retinere semen nequeant: sed statim imissum effluat. Ex parte plerumque viri defectus accidit: cum semen ita liquidum ac tenue ut aqua sit: ac statim ingressum elabatur. Provenit etiam ex frigiditate et siccitate testiculorum. et homines huiusmodi raro vel nunquam possunt generare. Retentis autem seminibus matrix mulieris ab utraque parte firmiter clauditur ut nihil de semine possit emitti: et tunc fit retentio menstruum: quod praegnantis femine vulgatissimum est indicium.

Cura autem adhiberi consuevit ad ipsas que conceperint: ne aut abortum pariant: aut aliquid ex fetu minuatur. Femine igitur praegnantis motus nimius vitetur. Cibariis et potibus lenibus utatur: omniaque ad appetitum ministrent. cauto tamen opus est ut cum illam praegnantem noveris nihil conspectu eius nomines ad quod voluntas incendat sua ne de facili reperiri queat: quia ex huiusmodi cupiditate plerumque iam abortum parturierunt. Verum quod maiori admiratione dignum est et ipsi vidimus ac plerumque experitissimum. lapis et hircus praegnantis mulieris positus abortum prohibet. partus discrimina auertit. et feminam cum fetu prestat incolumem. Et ne quis rem commentitiam putet: plurime in Mediolanensi urbe eius ope liberatae sunt: cum lapidem ipsum a nobis habuissent. Reperitur quippe in nidis aquilarum. in perside tamen plurimum et colore fulvo est. alios lapillos naturaliter intrinsecus cohibens: ut ex motu facillime sentitur. hunc Marcatus avus meus vir philice peritus ut puerum me vidisse memini

In germanorū alpibus adeptus est: summa industria nidos aquilarum insectatus.

¶ Expertum est melicratum conceptum propalare. Id autē ita conficitur. Coclear vnum mellis fluxibilis ⁊ tria aque tepide simul mixta: mulieri cum lectum intrat in potu data. si circa umbilicum dolorem sentit: concepisse eam scito.

¶ Utrum quidem masculum conceperit: an femellam. annotatū est etiam si facies rubida. motus levis. venter teres in dextera matris turgescens. lac quoque ex mamillis spissum ac digestū fuerit ut supra vitrum scindatur ac fluat. aut vine infusum ipsius imā petit. nec liquescit sal mamillarum capiti appositum. vel ut quidam augurantur prius dextrum pedem moueat quam sinistru. hec masculi concepti verissima habentur signa. Contra vero. si grauis est ⁊ tarda. solito pallidior. oblongo ⁊ enormi ventre. sinistra turgidior. mamilla quoque eadem parte procliuis. lac quidem indigestum liuidum ⁊ aqueū. dolor etiam in sinistro latere magis vrgens: cum masculo concepto in dextero patiatur. femellam conceptam esse credito.

¶ Amplius si femina masculum conceperit an femellam: aqua de puro ⁊ liquido fonte experimento fuerit. gutta etenim sanguis aut lactis eius ex dextro sumpta latere ⁊ aque superfusa. Si masculo turget ad ima deuoluitur. si femella supernatat ⁊ summa petit. Licet ut prediximus mulier pregnans menstrua cōtineat. veruntamen cum in coitu cum viro sit: plerumque ex nimia delectatione emittat ipsa. quippe cum vene ac nervi in vulua existentes a virili membro confricentur ⁊ exinde quedam titilatio oriatur ut necesse sit menstruum emittere. hoc autem respectu coitus naturale est. respectu vero fluxus naturalis violentū ⁊ ceterum ex omni nutrimento quod sumptū est materia fit apta que in coitu expelli queat. exinde quod notatū est mulieres pregnantēs magis coltum appetere cum oppositum esse debeat. causa autē est materie

superflue abundantia que ab alimentis ducitur. et cum menstrua diutius augeantur: magis etiam coitus appetitur: ac ex huiusmodi materie abundantia continuo mulieris vulua calefcit.

E Virgines grauiter corrumpi et cum dolore ob id creditur: quod ipsarum vulua in coitu maxime ampliari soleat. Vel quia virile membrum nimis ineptum sit. vel quia adeo magna et ampla earum plerumque vulua sit: ut absque dolore ex sui parte virili membro coire nequeat. et ob id ipsum cum prius corrumpuntur virgines dolore in prima parte vulue patiuntur quod ampliatur ipsa et ad coitum magis disponatur. Amplius causa doloris inest pellicula quedam inter vuluam iuxta quam vesicam interiecta cum in coitu rupta. vix quanto magis coeunt minus quidem doloris sentiunt. plurimum vero voluptatis accipiunt.

Urine virginum plerumque lucide et clare sunt: quandoque albe aut congelate. Si autem coloris aurei clare et ponderose fuerint: animum coeundi in ipsi indicant. sed hec in virgine certa sunt. Corrupte etenim mulieres urinas turbidas et obscuras habent: ob fracturam pellicule: de qua dictum est. Menstruata vero urina sanguinea est. et que patitur oculos nimis nitidos et aquosos habet decolorata facie abominationem pre se ferens. Hanc tu Flicola mihi si videris velut ydram aut spingem aut potius medusam gorgoneam effugito.

Menstruum in muliere quid sit: et vnde accidat plerumque questum est. Id autem nil aliud opinantur phisici quam superflui alimentis fore quod in rei saluande substantiam non cedit. sicut etiam in viris spermata. menstruum inde appellatum opinantur: quod singulo mense semel ad minus fluat. Incipitque pubescente muliere cum annorum quatuor et decem fuerit: et iam coitum sentire vel cupere incipiat. Quibusdam vero mulieribus etiam tempestiuus accidere consuevit. et hoc quidem secundum desiderij potentiam vel nature. Et aliquibus in nouilunio fluit menstruum: aliquibus vero aliter. patiunturque in hoc grauiter: ita ut earum facies decoloretur: et oculi solitum nitorem amittant. nonnullis etiam diutius: quibusdam vero breuius fluunt menstrua.

plurimūq; sanguinei sunt coloris: raro liuidi. Scire oportet etiam
est: et querit̃ quid cause sit cur viris spermata nō fluūt: mulierib;
bus aut̃ menstrua emittant̃: cum vtriusq; cā sit superfluū. s. ali
mēti qđ in rei alende substantiā nō cedat. nulla tamē potior vis
est: q̃z q; mulier frigide et humide nature habet̃. vir autem calide
et sicce. Modo autē de natura humidū et maxime aquei est efflue
re. In viro quidē humidū magis purum et aereū et illa inepta ra
tio: quia calor in humidum semper agit ex natura et minor calor
est in muliere. Ideoq; humidū nutritiuū dispartite tm̃. reliquū
ho eiicit et effundit. Sperma vt predictū est superfluū est alimēti
qđ in tertia qđem digestionē: vt inferius explicabimus: nō totū
cedit in deperditū per restaurationē vite animantis. Vt a calo
re naturali sanguinis subtilis in formā ad genitalia vasa trans
mittit̃: vbi testiculorū virtute dealbat̃ ac digerit̃: et ideo coloris
albicans est. Id emissum rationabiliter: ac natura erigēte pur
gat et alleviat. nimis aut̃ corpus desiccatur: cū virtus sua humecta
tiua et calefactiua sit. Corpore aut̃ exsiccato et humido extincto de
bilitatio vite sequit̃: et subinde imatura mors. ex quo frequētius
coeuntes cito pereūt ac senescūt. Preterea ab Arist. scriptū extat
mulier longius viuere q̃ equum et alinū a quibus est genitus.
Sperma viri dupl et testiculorū virtute bñ decoctū qđ adheret vt
patet: et sicut lac albū firmiter coagulātū: et fortē et robustū fetū
generat. Aliud tenue aut fluxibile imaturum facit fetum ac na
ture tenuis ac fragilis procreat.

¶ Annotatione dignū est qđ a phisicis perhibet̃: quatuor fieri
digestiōes. Primā in ore. Secundā in stomacho. Tertiā in epate
Quartā in singulis alendis et augmentandis membris. Phī ho
nōnulli contradicūt vltimā perfectāq; in corde statuentes pro
pterea hoī natura dentes addidit: vt diligentius cibos cōterat.
Ceteris aut̃ animalibus quibus dētes et in superio: i mandibula
defecerāt binos ventres indidit. vnum in quem cibum ponant.
alterū in quem ruminatum vltimo deglutiant. Cibus igit̃ cum
ab homine diligenter masticatus et ore quodammodo decoctus

coeuntes
cito pe

quatuor dig
nes p. m. or
in stomacho
Epate. q. m. c.

fuerit in stomacho. deinceps propria expoliatur forma alienaq; assumit. quippe quod grossum est a subtili separat: et quod dulce et potabile fuerit ad epar transmittit quod calore suo subtilis illud conuertit et induit actione quadam propria et naturali forma sanguinis et subinde temperatum a quolibet membro nutriendo et augmentando sugitur: iuxtaq; eorū exigentiam restauratur. reliquum autem quod superest ad vasa genitalia transmittitur: vt superius expressimus. huiusmodi quidē necessitas ex qua fames fit et in singulis membris inanitio prouenit ex calore generatur: qui in humidum dietim agens id exalat et consumit.

I Suffocatio matricis est compressio spiritalium ex vitio matricis egressa. Impeditur enim anhelitus: spiritus opprimitur. In muliere siquidē istud accidit cū matricē loco tollit: exindeq; sincopim ex cordis frigiditate prepeditur. plurimum id quoq; ex menstrui superabundantia prouenit quod corruptum ac venenosum matricem inficit. huiusmodi autē mulieribus siue iuuenes siue antique sint coitus competit: maxime autem iuuenibus que humiditate plus abundāt. hinc est qd mulieres iuuenes coire incipientes ante conceptionem multum impinguant: et in quibus huiusmodi materia abundat extinctu nature coire magis appetunt. Ideo peccatum in natura est talibus aditus ad illos quos affectant prohibere: licet minime peccatū sit in moribus. Aristoteles in libro de anima posuit embriōnez in matris vtero primū viuere vita plante. deinde vita animalis. postremo vita huius speciei vel illius. Dubium vnde puero nutrimentum acci dat in matrice existenti: cum mulieris matricē vndiq; causa sit. ceterum deprehensum est cum fetus in vtero conceptus sit virtute nature quandam imprimis oriri venam. vel vt quidam putant: neruum qui matricem perforat eiq; adiungitur ad mamillas vsq; protensum et annexum. itaq; fetu in matrice existente mamille rigidiores effici solent: ad easq; menstrui substantia diffunditur. Ibi demq; ad albedinem vsq; decoquitur: et subinde mulierū lac ap-

pellatur. quod deinceps per venam aut neruū huiusmodi ad matricem remittitur: ex eoq; nutritur fetus. hic postea in eius exitu abscindi solet: cuius pars vmbilico iuncta est. reliquum in matrice dependet.

¶ Satis constat fetum debilitari in vtero cum mulieres pregnātes recentes natos lactant. Ea etenī materia qua nutriti in vtero fetus debet in nutrimentum cedit prius geniti.

¶ Tempus autem egressus infantis ab vtero materno vt plurimum est in nono mense. quibusdam in septimo accidit. nonnullis in octauo. plurimis in decimo. paucis in vndecimo. nec vltra retineri solet. Sunt que in secundo mense pariunt: sed abortum non enim hominem producant: sed solidam quandā carnis partem: et hoc propter debilitatem aut plurimum motum mulieris interdum euenit. magna cura opus est in gressu: cum plurima de facili eueniant que egressum prohibeant fetus necant. Quandoq; enim fetus pedem premittit aut manum: et tunc obstetricibus doctis opus est que retrudant illud et adiuent. et ex talibus ingens pueris vere generatur dolor vt sepe moriantur. Euenit etiam in partu plerunq; scindi vuluam vsq; ad anum vt vngento opus sit circa eam ac retrudi matricem cōueniat que sepe rulneretur. Signa vero prosperi gressus habentur: cum infans caput e vulua premiserit. Deprehensum est a phisicis et subinde literis testatū plures in mulieris matrice cellulas existere in quibus plerunq; decisum a viro sic colligi solet: vt in vnaquaq; pars seminis retēta sit ex quo plures fetus gigni vno partu cōstat. que similitudo etiam in animalibus imperfectis potest accipi. in horū quidē genitura aliquid matricis loco et aliqd seminis simile esse debet ex qua generari cōsueuere. id autem talis humiditas que p loca educatiōis de putrefacto ea gignat et multiplicare facto ea gignat: et multiplicare faciat. Cām aut similitudinis horū aīalium a similitudine de corpe educti fieri crediderunt. Quod aut ex his nōnulla stricta et longa sint: nōnulla vero breuia aut

alterius modi hoc est ex diuersitate humiditatis quidē euenit. Ex colerico enim calido et sicco animal longum et strictum generatur: quod caloris multum extenditur in ipso. Ex flegmatico aut frigido et humido animal latum et breue: eo quod humor aqueus multum dilatabilis sit frigidum non satis extendit ipsum. Ex sanguineo vero et humido generatur medium inter utrumque: propter quod humidum et calidum temperata sint. Ex melancolico accidentali quod adustum est: animal longum valde et gracile concipitur: quod feruor caloris in eo plus se extendat ac siccitas moderata attenuat. Itaque ex eadem materia animalia plura nasci constat: sicut ex equi stercore plures musce et his similia gigni solent. Aliquando vero ex eadem materia animalia diuerse speciei diuersique coloris aut figure multiformis. Causa autem diuersitatis istorum diuisio est in matrice seminis: sed hoc principaliter in animalibus imperfectis locum tenet. Obseruatum est hominem colericum crocei coloris esse. Sanguineum rubei. Flegmaticum albi. Melancolicum vero nigri.

Monstrum accidit vel ex diminutione materie: vel ex superabundantia. cum natura ad ea que principaliora sunt primum intendat: ex materie defectu membrorum defectum sequi necesse est. Defectus autem materie vel ex paucitate seminis: vel matricis lubrici vitio totum infusum non continens potest accidere. Etiam ex velocitate coeundi plerumque defectus sequitur. Ex abundantia vero materie etiam monstrum gignitur: ut homo bina capita vel quatuor manus habens.

Non vana habentur a peritis que de fascinatione dici solent. Inde Maro noster: Nescio quid teneros oculos mihi fascinat agnos. sed causam potius naturalem esse putant. Mulieres siquidem antiquae quibus menstrua more solito non fluunt obtutu perimant pueros. menstruorum enim immateria cum per vniuersum corpus effundatur: oculos qui subtiliores sunt primum inficit: qui deinde ex porositate sua aerem deturpant. quo infecto et puer qui visui obiectus est ex aere et anhelitu menstruato polluitur et occiditur. Retentio

aũt menstruoz in talibus est caloris defectus. ex menstrui enim abundantia humores mali ⁊ corrupti generant̃.

¶ Traditũ est ab Auicenna phisico illustri ex capillis mulieris serpentẽ gigni si sub terra pingui vbi fim⁹ iaceat hyemali tpe ponant̃. postea calore inualescẽte vere vel estate effodiant̃. qui serpens lōgus ⁊ strictus valde sibi similit̃ deinceps viuendo generabit. Idem voluit diluuiũ vniuersale fieri posse. Aristoteles vero secus censuit. Diluuiũ enim cum ex constellatione humectante fieri soleat: eandem vnã terraz partem respicere necesse est. cui ex aduerso constellatio desiccans obiecta sit. ⁊ quantum vna ex parte prima humectet tanto desiccet altera: ex quo impossibile habetur diluuiũ vniuersale fieri posse.

¶ Quia homo sicut ens naturale ex materia ⁊ forma compositus est: tripliciter accidentia notantur in eo. quedam scz ex parte anime. ⁊ quedã ex parte corpis. nõnulla ṽo ex parte compositi totius. aĩa certe oēs virtutes quas in corpore amplectitur a speris ⁊ corporibus celestibus cõtrahit. Ab vltimo quidem orbe q̃ motu suo diuturno oēs speras inferiores mouet virtutẽ effendi recipit ab orbe stellaz fixarum esse. a saturni spera virtutem ratiõnandi ac discernendi. a spera iouis magnanimitatem ⁊ plures operationes hmõĩ. a spera martis animositatis virtutem. a venere concupiscentie ⁊ desiderij motũ. a sole aũt virtutem sciendi ⁊ memorandi. a mercurio gaudendi ⁊ delectandi. a spera lune virtutem vegetandi: que radit̃ dicit̃ virtutis naturalis. ⁊ hec quantum ex parte anime relata sint.

¶ Hunc ex parte corpis virtutes planetaz exponere ordiemur. materia igit̃ in mris vtero infusa ⁊ coagulata p̃ siccitatẽ frigiditatẽq̃ saturni primũ disponit̃. ⁊ huic virtutẽ vegetatiuã ⁊ naturalẽ motum imprimit. Quamobzẽ saturno primũ mēis cura adhiberi solet. Debinc iouis virtute materiam ipsam ad suscepcionem forme membrorum disposuit caliditate sua confert plurimã ⁊ humiditate replet. Et huic secundi mēis cura ascribit̃. Subinde Mars caliditate sua ac siccitate in fetu crura format a

lateribus ea diuidens. brachia separat. collum dispartit. 7 caput effigiat. 7 huic datur mēsis tertius. Solis autem virtus formas imprimi cor creat 7 anime sensibilis motus prestat: fm quorundam opinionem philicorum. Aristoteli vero placet cor inter primas generari partes. Addunt etiā nonnulli solem vitalis virtutis fontem 7 radicem esse. Venus deinceps exteriorum membrorum limitationes virtute sua perficit. 7 erpolitos. aures scz 7 nares. masculis virilem virgam. vuluam femellis. pedum etiam ac manuum separationem facit 7 digitorum. 7 quedam non exteriora subinde format. Et huius tutele quintus assignatur mensis. Mercurialis spere virtus instrumēta vocis efformat. supercilia componit. oculos fabricat. pupillas adauget. capillos 7 ungulas producit. 7 huic sexti mensis cura attribuitur. Perfectioni autē 7 complemento totius fetus septimo mense luna finem imponit replet. n. humiditate sua superficiem complet. Venus quidem et mercurius humiditatē tribuentes toti corpi nutrimentū prestāt. Hic tunc quidem si fetus oriatur perfectus est 7 viuet. Octauo mēse per circuitum redeunte saturno fetum orientem frigiditate ac siccitate sua comprimit 7 extinguit. quatuor status lune: varietate perhibent philici.

¶ In prima siquidē eius ascēsiōne calidā esse 7 humidā vsq; ad semiplenā: tūc autē calidā 7 siccā fieri vsq; qd est plena. dein frigidā 7 siccā donec semiplena sit in detrimēto. Ultimo quidē humidā 7 frigidā vsq; soli iungat effici. 7 ideo magis prius cēsent nature hoīs que ex calido humidoq; fouet cū eius dispositio frigidā 7 sicca sit in oppositiōe vt dictū est a nobis. licet nōnulli huic opinioni plerūq; aduersent. quid planetarū virtus his conferre soleat que a natura ad vitam ac ortū producunt tam ex parte quādem aīe q̄ corpus superioribus scriptis explicatū est. Nunc que ipsorū influentiā ad vtrunq; virtus sit breuiter dicemus.

¶ Saturnus superior planeta tardus 7 obscurus. natum in colore fuscum reddit. male barbatum. Subtile pectus 7 fissuras in vestigijs postremis ostendentem. Et hoc quidem ex parte

corporis eius virtus operatur: scđm animā quidem perfidū malū
lignum subdolum. fetida ac turpia nimis diligentem ⁊ in pluri-
bus venerem minime affectantē efficiet: omnesq; operatiōes pra-
uas tam ex corporis parte q̃ anime in illo figet ac imprimet.

Iuppiter regale sidus: lucidum ac temperatum saturno con-
trarios effectus habet. faciem siquidem natī pulchram reddit.
oculos claros. rotundam barbam. ⁊ signanter duos superiores
dentes reliquis maiusculos. colorem in vultu bonum imprimīt:
album scilicet rubore permixtum. capillos longiores. Scđm ani-
mā natū bonū efficit modestū legis ⁊ honestatis amatozem. ve-
stes ornatas et delectabiles sermones ac odores affectantes. po-
stremo liberalem mundū misericordem ⁊ iocundum gignit.

Mars vero cum sit in caliditate ⁊ siccitate intemperatus. na-
tum quidem ex parte corporis rubei coloris cum quadam obscu-
ritate et vstione conficit: sicut in his qui a sole perusti sunt: ple-
riq; cernimus capillos raros. oculos paruos. ⁊ totum corp⁹ cur-
uum licet grossum reddit. Scđm animam fallacem inconstantē
inuerecundum irascibilem proditorem discordias ⁊ bella semi-
nantem ⁊ superbum efficiet.

Sol stella regia mundi lumen ⁊ oculus quem Cicerō siderum
omnium ac planetarum regem ac principem scribit. natum car-
nosum reddit. faciem pulchram. oculos magnos. ⁊ colorem albū
cum quadam citrinitate imprimīt. bene barbatum. capillos lon-
giores. Scđm vero animam hypocritum. facie iustum. exterius
hominem in sententiam attrahentem. Alij dicunt q̃ regalem. re-
ligiosum. profunde scientie. ac diuinationis reddit speculatiuū.
sapientem. dominatorem. iocundum. vltorius bonos diligentes.
opprimentem malos.

Venus stella beniuola natum pulchrum efficit. oculis maxi-

me decorum. carnosum mediocriter ⁊ medie stature. Scdm anī
mam quidem blandum gignit. suauiter loquentem. studentem.
In ornatu corporis voluptatem gaudium musicalia ⁊ cozeas affe
ctantem.

☿ Mercurius vero qui solem sequitur: ⁊ eius radijs semper at
trahitur: natum gracili corpore: ⁊ persone satis prestat. barbe itē
pulchre rareq;. Scdm animam autem sapientem. subtilem. philo
sophiam ⁊ studium affectatē. boni motus ⁊ perfecti sermonis.
⁊ qui multos amicos sibi paret: licet non fortunetur in ipsis. bo
ni consilij preterea et verum reddit. perfidie et infidelitatis im
munem.

♃ Luna planetarū vltima cum velocis motus sit: natum vaga
bundam facit. nullius forme seruītiij. iocunda facie. statura medi
ocri. oculis inequalibus. vnum altero maiorem perferentem.

☿ Angelus Typhernas colendo patri. D. Petro de Aigionibus
nobili Januensi ac. S. Gregorij dignissimo abbati Salutem.

☿ Cōmentariorum quorundam Germanici impressores opera fa
stiditi: iocundum opusculum percunctati sunt. Nos igitur vari
arum rerum annotationes scitu quidem pulcherrimas proposui
mus: tibiq; patri studiosissimo ascripsimus. nihil amplius vide
ri cupientes q̃ opusculum esse Candidi. nostra vero diligentia
⁊ illorum industria impressum. Tu enī ⁊ dum legeris ignoscas
extere nationi ⁊ errata castigato.

☿ Finis.

Handwritten note: *Handwritten note: This copy corresponds pretty nearly to the edition printed in*

See Valerius 3195

This copy corresponds pretty nearly to the edition printed in
Rome by Johann Bessiker, as described by Blain, 1756. 48

Agostini ascribes the work to Pier Candido Decembrio, an
historian, but Tiraboschi denies that it is his.

1847

4

CANDIDUS, PETRUS. De genitura hominis.

Undated.

St C32-
Pell. 3195
Hain 4316

B.M.C., part IV, p. 100.

Printed with gothic type, in quarto. leaf is 187 X 120 mm., and the text It has eight leaves, the last blank; there measures 145 X 92 mm. Marginal notes are 33 lines to a page. The size of a in old hand.

This little treatise was written with considerable medical knowledge; it does not, however, pretend to be a scientific discourse, but merely a popular essay with the purpose of imparting useful information to laymen. In its short space, it is fairly comprehensive: it contains no less than thirty sub-titles.

The authorship is uncertain. Tiraboschi in his "Storia della letteratura Italiana" warns us that the writer cannot be identical with Petrus Candidus (Pier Candido Decembrio), the fifteenth-century Milanese historian and statesman. Filippo Argelati, earlier, assigned the treatise to this historian, who was a most prolific writer and who left behind over an hundred manuscripts, most of which have never been printed.

Bought in July, 1858.